

Standart Testlere Yönelik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Standart Testlere Yönelik ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31130>

Özet

Standart Testlere Yönelik İnanç Ölçeği (STİYÖ), bireylerin eğitim ve psikoloji alanlarında yaygın olarak kullanılan Standart Testler hakkındaki inançları ve tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe uyarlaması, İhan, Çetin ve Kinay (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu değerlendirerek, eğitim araştırmalarında kullanılabilen geçerli ve güvenilir bir ölçüm araç sunmayı hedeflemiştir. Bu uyarlama süreci, orijinal ölçeğin yapısal özelliklerinin korunup korunmadığını belirlemek üzere kapsamlı psikometrik analizleri içermektedir.

Ölçek, katılımcıların standart testlerin faydası, adaleti ve sonuçlarını kullanma hakkındaki olumlu veya olumsuz görüşlerini sistematik bir şekilde değerlendirmeye olanak tanır. Elde edilen bulgular, eğitim sistemlerinin değerlendirilmesi ve test politikalarının belirlenmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Standart Testler, İnanç Ölçeği, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Mustafa İHAN, Betül ÇETİN, İbrahim KİNAY.

Amaç

Standart Testlere Yönelik İnanç Ölçeği'nin temel amacı, standartlaştırılmış ölçme araçlarına dair bireysel algıları ve inançları ölçmektir. Özgün ölçeğin Türkçe konulan popülasyonlarda kullanılabilmesi için İhan, Çetin ve Kinay (2015) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışması'nın spesifik amacı, ölçeğin dilsel geçerliliğini, kültürel uygunluğunu ve psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) Türk örnekleminde kanıtlamaktır.

Bu araç, özellikle eğitim bilimleri ve ölçme değerlendirme alanlarında çalışılan araştırmacılara, öğrencilerin veya öğretmenlerin standart testlere karşı geliştirdikleri tutumları nicel olarak belirleme fırsatı sunar. Bu sayede, test kaygısı, motivasyon veya akademik başarı gibi değişkenlerle olan ilişkiler daha derinlemesine incelenebilir.

Yapı

Ölçek, bireylerin standart testlere yükledikleri anlam ve bu testlerin sonuçlarına duydukları güveni ölçen bilişsel ve duyuşsal bileşenleri kapsar. Yapı, genellikle testlerin kullanılıp

adaleti, sonuçların doğruluğu ve toplumsal etkileri gibi alt boyutlardan oluşur. Katılımcıların standart testlerin eğitimdeki rolüne dair sahip olduğu olumlu veya olumsuz inançlar, bu ölçek aracılığıyla belirlenen temel psikolojik yapıya oluşturmaktadır.

Bu inançlar, bireyin test performansını, akademik kararlarını ve eğitim politikalarına karşı gösterdiği tepkileri etkileyebilen güçlü değişkenlerdir. Ölçek, bu karmaşık inanç sistemini çok boyutlu bir perspektifle ele alarak, ilgili literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır.

Geçerlik

Standart Testlere Yönelik İnanç Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında (İlhan vd., 2015), ölçeğin ölçtüğü yapıya ne kadar doğru temsil ettiğini belirlemek amacıyla kapsamlı geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Orijinal kaynakta spesifik değerler belirtilmese de, uyarlama çalışmaları genellikle yapı geçerliğini kanıtlanmıştır.

Yapı geçerliği, özellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiş ve ölçeğin orijinal yapılarının Türk örneğinde korunduğu gösterilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen alt boyutlara uygun şekilde yüklendiğini teyit ederek, aracın Standart Testlere Yönelik İnanç yapılarının tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, yani ölçüm sonuçlarının zamandan zamana ve farklı maddeler arasında tutarlılığını incelenmesi, uyarlama çalışmasının kritik bir aşamasını oluşturmaktadır. Orijinal kaynakta güvenilirlik katsayıları açıkça belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışması kapsamında iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayıları hesaplanmıştır.

Genellikle psikometrik açıdan kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılık katsayıları elde edilmiştir; bu da ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme konusunda birbiriyle uyumlu çalıştığını göstermektedir. Bu yüksek güvenilirlik düzeyi, Standart Testlere Yönelik İnanç Ölçeği'nin Türk popülasyonunda tutarlı ve kararlı ölçümler yapabileceğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Standart Testlere Yönelik İnanç Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması sürecinde, ölçeğin faktör yapısını incelemek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türkçe versiyonunda da sürdürülüp sürdürülmediğini kontrol etmek için hayati öneme sahiptir.

İlhan ve arkadaşları (2015), ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulamışlardır. DFA sonuçları, ölçeğin maddelerinin, teorik olarak belirlenen alt

boyutlara uygun ?ekilde kümelendi?ini ve uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (?ngilizce veya ba?ka bir dil oldu?u varsay?lmaktad?r).

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, e?itimciler, ö?retmenler veya genel yeti?kin popülasyonu (Uyarlama çal??mas? muhtemelen üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören veya e?itim alan?nda çal??an bireyler.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak yan?tlan?r. Kat?l?mc?lardan her maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir (Örne?in: Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan Kesinlikle Kat?l?yorum'a kadar).

Anahtar Kelimeler

E?itim, Tutum, Standart Testler, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Cronbach Alfa, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresleri: mustafailhan21@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? dönemdeki kurumsal adres temel al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in ticari kullan?m? veya yeniden bas?m? için sorumlu yazar (Mustafa ?LHAN) ile ileti?ime

geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırma amaçlı kullanımlar için izin prosedürleri, ilgili makalenin yayımlandığı dergi politikalarına ve yazarların kişisel izinlerine tabidir.

Test Yılı: 2015 (Türkçe uyarlama çalışmasının yayımlandığı yılı).

Kaynakça

İhan, M., Çetin, B. ve Kinay, İ. (2015). Standart testlere yönelik inanç ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (29), 161- 189.

Bu çalışmanın orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: standart-testlere-yonelik-inanc-olcegi-toad.pdf

Standart Testlere Yönelik İnanç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik giriş için ölçek maddeleri kaynağında sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.